

Dosarul nr.2r-38/2019

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (O. Jamba)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc)

DECIZIE

23 ianuarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Constantin Toma,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Toma
împotriva Verei Belous privind validarea actului juridic și recunoașterea dreptului
de proprietate,

împotriva încheierii din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-
a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de
către Constantin Toma,

c o n s t a ț ă :

La 06 august 2018 Constantin Toma, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Verei Belous privind validarea contractului de vânzare-cumpărare a terenului agricol din extravilanul XXX, număr cadastral XXX din 12 mai 2000, recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului agricol număr cadastral XXX, cu suprafața de 1,3538 ha, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2018 a Judecătoriai Soroca, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Diomid Gherman în interesele lui Constantin Toma împotriva Verei Belous cu privire la validarea actului juridic și recunoașterea dreptului de proprietate, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 26 octombrie 2018 Constantin Toma, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 septembrie 2018 a Judecătoriai Soroca, sediul Central, solicitând repunerea în termen a apelului și casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii.

La 04 noiembrie 2018 Constantin Toma, a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 20 septembrie 2018 a Judecătoriai Soroca, sediul Central.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de Constantin Toma, ca fiind depusă tardiv.

La 23 noiembrie 2018 Constantin Toma, a declarat recurs împotriva încheierii din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii contestate, repunerea în termenul de atac, casarea hotărârii primei instanțe cu examinarea cauzei în fond și admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că a doua zi după pronunțarea dispozitivului hotărârii și anume la 21 septembrie 2018, avocatul Diomid Gherman a solicitat eliberarea hotărârii motivate.

Cu avocatul său a încheiat contract de asistență juridică unde ultimul urma să-i reprezinte interesele doar în prima instanță, iar despre contestarea hotărârii urma să decidă în dependență de motivele invocate în hotărâre.

A menționat că așa cum nu a recepționat hotărârea motivată nici el și nici avocatul său, a depus apel preventiv la 26 octombrie 2018 crezând că termenul de atac este de 30 de zile. Totodată, avocatul în cererea de eliberare a hotărârii motivate a indicat că va depune apel motivat după primirea hotărârii motivate.

Hotărârea motivată avocatul Diomid Gherman a recepționat-o la 31 octombrie 2018 după care a și fost depus apelul motivat cu solicitarea de repunere în termen a apelului.

A susținut că hotărârea motivată pînă în prezent nu a recepționat-o și că instanța de fond era obligată să expedieze hotărârea în adresa sa și nu numai în adresa avocatului.

Consideră că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de a respinge cererea privind repunerea în termen a cererii de apel și de a restitui apelul or, prin restituirea cererii de apel i se încalcă dreptul la apărare.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 12 noiembrie 2018 și expediată participanților la proces la 13 noiembrie 2018, fiind recepționată de către recurent la 20 noiembrie 2018, respectiv recursul declarat la 23 noiembrie 2018 a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinînd recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare

datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că la examinarea cauzei în prima instanță reclamantul Constantin Toma a fost reprezentat de avocatul Diomid Gherman, ambii fiind citați legal în ședințele de judecată, avocatul participând nemijlocit în ședințele de judecată din 03 septembrie 2018 și 20 septembrie 2018 (f.d. 18-19), iar la data de 20 septembrie 2018 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoreiei Soroca, sediul Central. Tot la 20 septembrie 2018 copia dispozitivului hotărârii a fost înmănată atât reclamantului Constantin Toma, cât și avocatului Diomid Gherman, fapt confirmat prin dovada de înmânare a copiei de pe dispozitivul hotărârii (f.d. 23-24).

Așa fiind, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 21 septembrie 2018, ziua imediat următoare datei când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și a expirat la data de 22 octombrie 2018, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de recurent și înregistrată abia la 26 octombrie 2018 (f.d. 29), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Constantin Toma odată cu depunerea apelului împotriva hotărârii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Potrivit art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, având cunoștință despre existența hotărârii contestate, recurentul urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului or, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Colegiul menționează că nu poate fi reținut argumentul recurentului, precum că nu a avut posibilitate de a declara apel în termen deoarece nu a recepționat hotărârea motivată, iar avocatul său a recepționat hotărârea motivată abia la 31 octombrie 2018, asta în contextul în care potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 20 septembrie 2018, atât recurentul Constantin Toma personal, cât și avocatul acestuia Diomid Gherman, au fost prezenți și au cunoscut despre emiterea hotărârii, respectiv, având cunoștință despre pronunțarea dispozitivului hotărârii, recurentul urma să conteste hotărârea primei instanțe în termenul stabilit de lege.

La fel, Colegiu menționează că nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că fiind adresată cerere de eliberare a hotărârii motivate de către avocatul său Diomid Gherman la 21 septembrie 2018, ultimul a recepționat-o la 31 octombrie 2018, iar personal hotărârea motivată nu i-a fost eliberată, din care motiv a omis termenul de depunere a cererii or, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai mult, potrivit art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, în cazul în care nu au fost prezentate motive întemeiate pentru repunerea în termen.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova, Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui

să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiată a emis încheierea din 12 noiembrie 2018, deoarece apelantul nu și-a exercitat fără motive întemeiate drepturile sale procedurale, iar în consecință Curtea de Apel Bălți a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Constantin Toma.

Se menține încheierea din 12 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Toma împotriva Verei Belous privind validarea actului juridic și recunoașterea dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh